

~~1927~~

~~19¹27.~~

02K

Lietuviai, Mokslo Draugija

✓
NO 1664

~~13584~~

Arvanitas

733

Ištrauktas

13584

iz bedugnēs!

672749

Tilže 1894.

Rakstu lietuv. knygū draugystēs.

Īš bedugnēs īštrauktas!

1866 metūšē Dēcemberio mēnē-
šijē buwo dideli plyšimai angliū ka-
šyklošē, per kurius apie 400 žmoniū
užgriowē; kuriū dušēlēs tenai pas
šwentajī Diemā pasirodyti turējo,
be mažiaušio prišigatawyjimo.

Taip štaigu pawadintais buwo!
Ant smerties gilybējē žemēs, tamšumo
anglinios dūbēs, kaip īšgastingai tu-
rējo buti!

Apsmutnytiems šawiškiamis ano
īšgastingo atšitifikimo atnešē daug
širdingu drauggailešciju. Šailios
širdies žmonēs buwo gilei šujudinti,
našlioms ir širatomis buwo tiktai
galima pašalpa daroma. Keli īš
šelpējo turēju progos, šu tais ap-

smutnytaišeis apie išganymą ir Išganytoji kalbėti, turėdami lufestį, kad toji nepalaima jų sąžinę pabudins ir jų širdys prigatavys priimti mošti dieviškojo apširamdymo.

Turėjo mislyjama buti, kad toksai baisus išgastis gyventojus anos vietos bus parvedęs į nusiminimą; bet nepasibaigus tai dienai, jau wislab ėjo savo senu keliu. Kaip švento Noako laike galima buvo sakyti: „jie walge ir gere, šoko ir linkšminos“.

Rasijos butai apšwiešti šwiešei kaip wisados: buvo girdimi smuikawimai ir šokimai, ir nepasotintos lupos sriubė nūdinga alkoholi ilgais trūkeis, prigėrus ir apsišwaiginus buvo girdimas keikimas ir jūkai.

Bet šekie manę į tolymesneje ulyczia ir prisiziurėk tai ilgai eilei grabu. Czion tėwas, czion brolis, czion funus! Ak, kaip mus šurpulys per-

ima matant tokias daugybes lamonū!
Kas gali širdgėlas wišū tū Familijū
aprašyti, kurie toje atymirkoje buvo
savo wienatije ramcze nustoje.

Bet — kas wėl, didis naujas
sujudims taip staigus? Veiskit girdėti!
Ak! anglinczia dega. Tamši debe-
fis, pelenū, angliu ir jūdū dūmū pa-
fikel iš angos kalnakasyklos. Sujud-
dims pasiplotin po wišą miestą; pulks
wargingū moterū wergdamos atbėga
ant išgasties wietos, wišur girdėtis
šaukimas. „Kas nor lysti į widu
ir dar gywūsius gelbėti?“

Daugybė vyrū pasišulė ant pa-
galbos, norins priegada nūdingū iš-
garūjancziū garū bei naujas plyši-
mas, kurie tamšiose urwoje dar
wis nesibaigė atlaiko jūs nū to.
Jie wiši aiškei uždaboja kas nusi-
dūda gilioje kasykloje. Šztai wėl
naujas plyšims, ir fits ir treczias!

At, šį kartą yra višas lufestis no-
prošnas, nėra virvė, furę turba žė-
myn nuleidžia, tapė pertrenkta, windai
sulaužyti ir teip susinešimis su apa-
czio ešanczeis sugaikintās. Nėwienas
pasilenkia ant angos widuriniu gru-
wenū, ir noprosnai klausosi idant ko-
tį balsą gywasties jame išgirštu —
wienof apaczio ponawoja tykumas,
smerties tykumas. — Naktis buvo
prisiartinusi, ir apdengusi bustynę
abejojimo bei wisus nepalaimingū-
sius parsiuntusi namon. Tiktai wie-
nas sargas sawo urėdą pilnawoda-
mas prisiartinęs prie tos nelaimingos
wietos persilenkė, per baise dūbę ir
klausėsi. Ale kokie dywai! — ar tai
tiesa ar sapno klajojims: jis
girdi skambalo balsą? — Jis pri-
riša plėczką su wynu, furę pas sawę
turėjo prie wirwelės ir nuleidžia ję
žemyn; jis jaučz, kaip rankomis

ję nutweria. Taigi bent wienas gywas liko! Sargas skubrei sujieškojo pagelbos ir poris stipriu darbininkū išgabėno iš apaczios wieną vyrą. Tai buvo wienatijis, kuris tai didei nepalaimai buvo ištrufes.

Nauiena pasiplatino su wisu greitumu ir pasieko paczią ano kalnkasio, kuris buvo wardu Tamas Weis. Patyrusi apie sawo vyrą kratė su galwą ir pasakė, kodėl jie jį apaczioje nepalikę?

„Tą begėdė bobą!“ sakysi tu mie las škaitytojau. Bet pirmneng sudysi, žinok, kad tas vyras buvo niekam nešuties girtūklis, daugiaus gywūliui negu žmogui prilygstas, kataras sawo wija pelną nunešdavo į karcziamas. Riek kartu muczydavo sawo paczią ir waikus bebudamas girtas, ji mažne teip jau buvo paverstą į paweikslą sawojo wyriskio.

Bet buvo ir dar vieną moteriškę, moteriškę su žilais plaukais, kurios meilė prieš Tamą nebūvo ataužusi, norint jis jau keturesdešimt metų savo kudiškiško ir beprotiško gyvenimo perleides; tai buvo jo motyna. Jau ilgai jos širdis buvo pripilta su Išganytojaus meile, ir ji nusitikėjo jūmi. Kaip ji išgirdo nū to plyšimo ir kad wiši kurie ant pagelbos buvo įlindę savo smertį radie yra, terp kuriū ir jos sunus, sake ji: Pas Dievą wiši daigtai yra galimi,“ nenustodama meldė už savo pražuwusi sunų, iš kol jei nebūvo apsaiktas dywnas jo išgelbėjims.

Weil buvo Tamas karžygyš tos dienos. Jis mažiaus dvidešimt kartų turėjo atkarti, ką jis po žeme wišką ištrimojęs ir patyręs. Spaudėsi wiši prie jo, idant išgirstu jo šurpulingus papasakojimus, apie išga-

stingas kanczias jo draugū, kuriū la-
wonai požeminiame grabe gulėjo.

Gaspadinikas nekuriuos karcziamos
ižiūrėjo kaip tikrai gerą dalyką, ku-
riūmi jis šaunu pelną gali waryti
jei Tamas sawo pasakojimus pas jo
karcziamoje toliaus atpasakotu, jis
Tamui prižadėjo tiek wyno gerti
dūti tiek jis tik walis ir tabako ru-
kyti. Karcziamninkas tikėjo pritrauk-
ti daugybę darbo bijancziū, kworti-
ninkū ir girtūkliū, kurie ir toliaus jo
wierni sweczei pasiliks.

„Brawo!“ atsakė Tamas, „tai
bent nors kas ir man ant naudos,“
jis persikraustė į karcziamą.

Reles dienas wēliaus, kada bu-
wo nedorus oras, kuris gilei su snie-
gu žemę apdengė, ižengė kuningas į
karcziamą, kuris buvo pakeliui ne-
laimingajes šeimynas ramdyti, jis
matė karcziamos sūlus apšėstus ir

karčiamą kupina žmoniū. Vienas girtūklis sėdėjo ant stalo. Svetimasis pas kakalį stovėdamas pradėjo nu Diewo meilės kalbėti, nu išganytojaus kaip jis ant griekininkū susimilsta. Tūm tarpu pasirodė nutufias storas karčiamninkas, apsiliodamęs pywstikleis, furius jis sawo įwecziamas atnešti norėjo. Runingas jį sulaitęs jo klause, fur jo duže butu nuėjusi, jei jis ir tarp tū 400 kalnkasiū nužuwēs butu?

„Sztai czion ir yra wienas furis buwo widui,“ sušuko keli balsai wienu kartu ir rodė į tą wyrą furis ant stalo sėdėjo.

Wienof to wyro dywinu budu buwo pilnos akis ašaru, fures jis procawojos paslėpti, ir norėjo pasirodyti buf jis iš to nieko neišsidaro.

„Ir tawo duže, mano prieteliau, fur ta butu nuėjusi, jei Diews ne-

butu tamē iķ bedugnēs prapulties iķgelbēķēs?" klauķē ķuningas ant jo nuķitķreipēs.

ķis wienoķ atķiliepē tik ķeleis ķuruguseis ķodķeis, ķurie uķgawo reikalus jo pacķios ir jo ķudikiū.

ķuningas, ķuris Ţamo nuķidawimus buwo girdēķēs, ķusyķiu atķeko jķ tķ patķ ēķanti, ir priķadēķo uķ jo ķeimynķ rupinti pagelbēti. ķr ķada ķiti ruķē ir girtawo, ķalbēķos ķis ķu ķūm tēwiskķai apie jo duķē. Weik pasibaigē neķwanķios ķnekos, ķurios pradķioķe norēķo jo balķķ nutroķķinti, uķdabotinumķ ir tyķuma atķirado, wienur ir ķitur buwo girdimas priķtarimas.

ķada ķuningas atķitrauķē; wienoķ Ţamas per jo pagraudenimus buwo labai ķujudintas. ķis dumoķo apie ķawo griekū daugybē ir buwo ķuķirupinēs dēl ķawo duķios iķķanymo.

Jo sanžinē, buwo ūventos dvasēs pabudinta. Jis toliaus ant ūawo piktū darbū wietos nerimo, palikies ūawo draugus ir keliawo linē ūawo neczytū ir wargingū namū, kuriūse daugiaus nieko nebuwo, kaip dwi ūskretusios lowos.

Jo motyna jī pamaczius apūkabino, kaip anas tēwas prapūlusij su-ny. Jo pati ir kudikei iūgirdie apie jo priūartininq bēgo ūalin kaip nū maro. Bet kas per dywai nuūitiko? Szeip stambus ūawo iūkalboje žmogus, sēdosi i kreslq, apdenge ūawo pilnas akis aūarū rankomis ir tarē. „Pati, atleisk man kaip ir aū taw atleidžiu, aū prisipažystu, buwau prie-žasczia muūu wiūos nelaimēs.“

Moteriūkē, negali nuūidywoti iū sanžinēs ūkauūmo ūawojo wyro, apūkabin teip ilgai dēl jos prapūlusijj ir kudikei wienas po kitam atūigawo

nū išgąbęčio ir savo domanotam tė-
vui prisitariu.

Tą patį vakarą buvo Tamas
patviesas į susirinkimą, kuris buvo
gentims visų pražuvusiųjų suvadin-
tas. Jis dalbstydamas kaip wagnis
įlindo į widu ir pasisėdo ant arty-
mjaušio šūlo. Tai buvo gilei suju-
dinans išvilgis, teip daug werkencziū
našliū regėti; teip daug moteriškiū,
kurios buvo savo išlaidytojus pra-
puldžiūsios, brolius, sunus; ir nen-
rėjo visai nusiramdyti.

Joms tapė apsakoma ewangēlija,
tas linkšmas pranešimas nū musu
pono Jėzaus Kristaus sakasis: „Eitk-
te šen jus visi wargingieje ir ap-
funkintieje, aš jus atgaiwinsiu! o
jus rasite atilsi savo dušei.“

Joms apsakė apie Diemo meilę,
apie kurę parašyta stow: Teipo
Diems mylėjo swietą, jog Jis savo

wiengimusi Sunu dawē, kad wisi i
ji tiki nepražutu, bet amžinā gywatā
turētu (Jono 3, 16).

Būwo apsakyta, kaip musu IŃ-
ganytojis, per sawo kentejimą ir
smertī atliko didelī sawo uždawimą
norint Jis ir apjūku wiso swieto
būwo. Apsakē apie jo perkaltas ran-
kas ir kojes, nū jo atwirojo Ńono
nū erŃkēcziu wainiko ir Jo uŃ wi-
sus griekininkus pralietaji krauja:
„Jis būwo musu piktū darbū dēlei
suronytas ir musu griekū dēlei su-
muŃtas. Korawonē guli ant jo,
idant mes pakaju turētumēm ir per
jo ronas mes esam pasweike. Mes
waifŃcziojom kaip paklydusios awis,
kiefwienas žiurēdami i sawo keliā;
bet WieŃpats Ńzmete musu wius
griekus ant Jo“ (Jez. 53, 6).

WienoŃ kaip iŃgastingas yra
anas ēwangēlijos žodis sakas? „Bet

kadangi yra pasfirta žmogui mirti,
o potam judas“ (Ebr. 9, 27).
Su mirimu šio kuno nėra wislabs
pasibaigusi. Numirėlei kelsis liepent
wisgalincziam Dievui, ar jie nori
ar nenori; ir tie, kurie Jėzų nepri-
pažino kaip savo atpirktoji turės sto-
tis prie judo krasės ir pagal savo
darbus bus sudytas; kaip parašyta
yra apie tūs kuriū wardai nesiranda
knygoje gywasties; jie bus įmesti į
dūbe, kurioje dega smala bei šiera.

Ant galo dar kartą meldė wijus;
Eikhit prie Jėzaus! Teip meldziamė
mes Kristaus wietoje, susiwienykite su
Dievu! — Susiwienykite su Dievu
apturešite jo malonę! Buť pakaldin-
tas o griekininke; priimt Kristų ir
nusitikēt jūmi! Tikēt ant Jo meilės!

Glaus kies prie jo wisūse klydinė-
jimūse ir nesitrukinies twerkies atlei-
dimą grieku pas Dievą per Kristų.“

Tie žodžei iškėjo iš burnos furio
širdis dege meilėje prieš pamargu-
sius žmones. Šventą dvasę buvo
ji per tarną pasižadinti, idant iš-
gelbētu Tamo dušę, kurę ji buvo
prigatavėjusi idant priverkti: Pra-
pūlėsis sunus sugryžo pas tėvą, nu-
degulis tapo ištrauktas iš ugnies,
užkietintas griekininkas tapo išplėštas
iš balos, furioje jo dušę skendėjo.

Surinkimas užsibaigė, Tamas
vienot, wis dar ant savo wietos
sėdėjo ir nežinojo dėl ko? Wienas
jaunas ewangelistas, kuris gelbėjo
susirinkimą westi, jį malonei įkalbino:

„Aš regėjau, kad jus dabotingai
klausėtės, ar jus esate wienas iš tų,
kuris sugryžote prie Diewo ir susi-
wienijote su Diewu?“

„Ne,“ atsakė jis.

„Jr kas trikdina jus nū to? ar
tifikite jus, kad žodžei švento rašto
yra tieša?“

„Berots tikiu esant tieša!“ —

„Tada klausykite: Jš tiesos, iš
tiesos šako Jėzus: kas mano žodžio
klauso ir Tam tiki, kuris manę siun-
tęs, tas turi amžiną gyvatą ir ne-
nueis po sudu, bet jis bus nū smer-
ties ant gyvasties perėjęs.“ Tas
jaunas žmogus atkartojo tris kartus
tūs paczius žodžius.

„Ar tai iš tiesos stovi šventam
rašte?“ klausė Tamas atkreipęs akis
ant tos knygos.

„Jš tiesos, aš jums dar kartą
perskaitysiu.“ Wieno Tamas jį at-
laidė, tardamas su ašaromis.

„Aš turiu griekū atleidimą!“

„Jūs pirm trumpo šakėt kad jus
neturit?“

„Bet dabar aš jį turiu!“

„Nū kadai?“

„Nū to kaip jus man tą perskyrimėli paskaitėt. Aš tikiu todėl, kad aš amžiną gyvastį apturėjau.“

Jr Tamas šakė wis ir wis su didesniu džiaugsmu: „Aš esmi suvienytas su Dievu, aš turiu griekū atleidimą per Kristų“.

Teip wede Wiešpats jį į jo šamiskū namus, ir jis pastojo iš nepalaimingo girtūklis tikras kudikis Dievo.

Tamas nemokėjo skaityti, nei rašyti, norius jis jau 50 metu sens pastojęs buvo; bet kaip jis šwentą raštą gawo dowanota, jis nesilsėjo pakol neišmožo perskaityti tą kaštą naują perskyrimėli, kuris jį teip neaprašomai palaimingą padaries buvo.

Jis su tokiu stropumu dirbo, kad jis į trumpą laiką pramožo skaityti ir daug daliū šwento rašto mokėjo

išgalvos; 40 Psalmas buvo jam
įpatyškai brangus, jog ir šendien
ant muro jo namelio sekancius žod-
žius gali skaityti „Jis ištraukė
manę iš išgastingos dūbės ir iš
bjaurybės, ir pastatė mano kojes ant
ūlos, ant kurios aš tvirtai primiti
galiu; ir jis man davė naują giesmę
in mano burną, kurę aš liaupsinu
šamo Dievą.“

